

В.В. Віннікова, канд. екон. наук, асист. (ХДУХТ, Харків)

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО СВІТОГЛЯДУ В РАМКАХ СУЧАСНИХ ВИМОГ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Закон України „Про вищу освіту” визначає зміст вищої освіти як „обумовлену цілями та потребами суспільства систему знань, умінь і навичок, професійних, світоглядних і громадянських якостей, що мають бути сформовані в процесі навчання з урахуванням перспектив розвитку суспільства, науки, техніки, технологій, культури та мистецтва”.

У змісті вищої освіти передбачена підготовка до виконання діяльності таких видів: діяльності, яка обумовлена сучасним станом суспільства та перспективами його розвитку; діяльності, орієнтованої на особистісний розвиток того, хто навчається; діяльності, визначеної вимогами професії, спеціальності. Перші дві групи завдань забезпечують формування загальнонаукового та загальнокультурного рівня студента, складають цикли соціально-гуманітарної, фундаментальної, та професійно орієнтовані (фахової) підготовки. Остання група задач забезпечує готовність випускника до практичної діяльності, складає цикл професійної та практичної підготовки.

Змісту професійного навчання Б.С. Гершунський дає таке означення: “педагогічно обґрунтована, логічно впорядкована й текстуально зафіксована в навчальних програмах наукова інформація про матеріал професійної спрямованості, що підлягає вивченню, подана у згорнутому вигляді і визначає зміст діяльності педагогів і пізнавальної діяльності учнів з метою опанування всіма компонентами змісту професійної освіти відповідного рівня і профілю”.

Отже, зміст навчання – це система навчальної інформації, а зміст освіти визначає ті особистісні й професійні якості людини, які повинні бути сформованими в результаті здійснення взаємозалежної діяльності педагога й учнів при цьому ж змісті навчання.

На основі наведених вище означень ми під *змістом професійної підготовки фахівця управлінського профілю* будемо розуміти педагогічно обґрунтовану, логічно впорядковану і зафіксовану в стандартах, навчальних планах і робочих програмах наукову інформацію у згорнутому вигляді про фінансові та управлінські відносини в суспільстві, яка визначає зміст навчальної діяльності студентів з метою опанування компонентами професійної діяльності в

управлінській сфері економіки та формування необхідних професійних і особистісних якостей майбутнього фахівця управлінського профілю.

Отже, зміст професійної освіти повинен відбивати компоненти професійної підготовки, до яких відносяться: професійно-пізнавальна підготовка, професійно-практична підготовка, професійний розвиток, професійне виховання, загальне виховання і розвиток особистості.

Завдання професійно-пізнавальної та професійно-практичної підготовки в структурі змісту освіти відбиває система відповідних спеціальних знань, умінь і навичок. Цей блок у значній мірі визначає професійний розвиток і професійне виховання, оскільки розвиває, зокрема, професійне мислення, професійну пам'ять, специфічні механізми моторики та формує низку професійно-моральних, професійно-комунікативних, професійно-естетичних, професійно-фізичних якостей особистості майбутнього спеціаліста.

У педагогічній науці зміст професійної освіти розглядається на різних рівнях: на рівні теоретичного подання, на рівні навчального предмета, на рівні навчального матеріалу та на особистісному рівні. На рівні теоретичного подання формується методологічний задум, здійснюється ретельне філософське, соціальне, психолого-педагогічне обґрунтування. Важливого значення при цьому надається визначенню цінності професійної освіти, її цілям, функціям, цінностям змісту професійної освіти, моделюванню професійної діяльності спеціалістів.

Адекватне врахування перелічених чинників при доборі змісту професійної підготовки у ВНЗ реалізується шляхом виділення у змісті підготовки кількох важливих блоків дисциплін, які відповідають за формування відповідних загальних та професійних компетенцій майбутнього фахівця фінансового профілю.

Структура і сутність компонентів змісту професійної діяльності фахівця управлінського профілю визначають структуру і сутність компонентів моделі спеціаліста, які, у свою чергу, визначають структуру і сутність компонентів змісту професійної підготовки майбутнього фахівця управлінського профілю у вищому навчальному закладі.